

راه رستگاری (بخش یابانی)

موبد کتر جهانگیر اشیدری

میتو خرد پاسخ کرد :

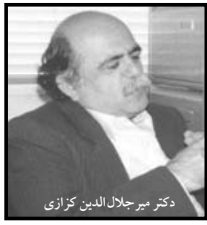
آنخست از رادی ، دوم از راستی ، سوم از سپاسداری ، چهارم از خرسندی ، پنجم یکی خرواستن برمی همه نیکان ، ششم بیگمان بودن از اینکه آسمان و زمین و هر چیز نیک و نغز در یکی گیتی آفریده‌ادادار هومزد است . هفتم بیگمان بودن به رستخیز و تن پسین و جز اینها . ا چنانکه دیده می شود اودی ، در سر صفات نیک شده شده و پاداش چنانکه دیده می شود ، بهشت برین دانسته شده است و تاگزیر نازاری ونا مردمی باید گناهی باشد در خور سزای روز پسین و شکنجه وقت بیهو گیری - مسلما کسانی در سالن تو مشمول عواطف پروردگار خواهند بود که خود نیز یابی بند به هفت مورد اخیر گفتار باشد .

درباره آفرینش یاکان به نقل از ابن حوقل ص ۶۰-۵۹

ویژگیهای مردم فارس : [مرد فارس از اینتی پسنبدیده است و آن بزرگداشت خاندانهای قدیمی و گرمای داشتن بزرگان و معنای است . در آنجا اندیشه کسانیکه کارهای دیوانی (= دولتی) را از روزگاران قدیم تا زمان ما یکدیگر به ارث می برند ، یکی از این خاندانها (آل مرزبان) این داد که کارهایی به عهده داشتند . حسن مرزبان بندار (پیشکار یا صاحب برید) محمدبن اصلی و پس از او بندار یعقوب بن لیث بود و علی بن مرزبان عهده دار دیوان استدراک عمرون لیث بود و تدری و به سبب هوشرای و فضل و دانش درجی یافت و برادرانش حسن و سهل و فضل و محمد و منصور بودند . شیخ ، ابومصوراحمدبن عبدالله از فرزندان اوست و تا زمان ما کارهای دیوانی به دست آنان است و من ابوجعفر سهل بن کاتب ابوالبحار بن فرعون را دیدیم و هم کلام در زمان ابن حوقل ، زنده است و سوگند به خدای یگانه که او کسی را پیش از او و هم بعد از او ندیدم که همه مردم به دانش و کرم و معرفت باشند زیرا که سنت ها در آن مردی درباره گندشگان رنج ها کشیده اند بر این جاری است که کریمان را ستایش و غیر ایشان را نکوهش می کنند ولی من کسی را ندیدم که ابوجعفر را نکوهش کند یا او را نکوهش و ناخرسندی نماید و از این پنج سال باز کسی به خراسان ، نیامده است .

اینگونه مردم حساس روی قراز گرفته و اگر او را ندیده باشد به وسیله مکاتبه مشمول فضل قرار می گیرد ، وی حتی اندیشه کسانیکه نمی توانند حاجت پیش او آرند نیز کرده است و در باطمینان ساخته و املاکی وقت آنها کرده است که گناوهی در آن مشغول ، چرندند و گمانگشا و او آنها را می دوستد و به رهگذران و مسافران هبراه ، مقاری طعام می دهند و هرگز در باره یاری و وی در آن ملک کسی صد آسرا کم و بیشتر از آن همین منظور وجود دارد و این جز گزانی است که در مزاج خود از این استقامت می کند در همه خراسان و ماورالنهر کسی در حدیسی و نیکی را برساند و به عموم نظیر او نمی تواند باشد و خاندانش (آل مرزبان بن فریندانه) فرزند ابوموسی حسن بن عبدالله نصر بن منصور مرزبان ، عبدالله حسان بن حسین بن مرزبان فرابندار بن مرزبان و احمد بن فریندانه دیگران که من (ابن حوقل) از شناختن و بیان ستاره آنان ناتوانم ، تن علی بن فرهاد و فرزندانش حسین و حسن و احمد تا نزدیک زمان ما فرادی از خاندانهای قدیم ذکر کردم دیوانهای فارس را بر عهده داشتند .

دادهوشی حتی آبدیوان و روستاهای (رابط) پتیا و وقف و اختصاص به مسافری و غرب ها می دادند که در درآمد آنها در مدت گفتار در تنگنا نباشد . هنوز هم خانواده های بندار در گوشه و کنار ایران که مسلما بازماندگان همان بندارهای اولیه اند وجود دارند .

دکتر میرزا میرزا

جایگاه نوروز در میان ایرانیان

در سه هزاره چهارم که جدایی خوانده می شود آفرینش اندک اندک به آن پاک و پالودگی و پیراستگی نخستین باز می گردد.

بدین بیان چرخه ای از آفرینش به فرجام می رسد و چرخه ای دیگر آغاز می گیرد. این باورشناسی ایران در آئین نوروز به شیوه ای نامدین و واژگود بنا یافته است.

چشش نوروز یکی از جشن هایی است که ایرانیان آن را در پیوند با ستایش روستایی یا خورشید پرگار می کردند ، جشن نوروز در آغاز بهار بزرگ داشته می شود ، در فرازندی بهاری اعتدال یعنی . در این روز ، روز و شب با یکدیگر همساز و همسان می شوند ، از آن پس بر درازنای روز افزوده می شود و از شب کاسته . بدین سان جشن و روستایی یا خورشید شده بود . اما برپایه موضوع برای ایرانیان زمین و انگیزه ای نیرومند بوده است . در برگزاری زمین و آئین نوروز از سوی دیگر زمین مرده و بفرسوده از نو زده می شود ، پویایی و جنبش می یابد و این رستاخیز طبیعت هم انگیزه ای بوده است که آئین نوروز را پدید آورد.

آئین نوروز با یکی از جشن های فصلی ایرانیان که گاه انبار خوانده می شود هم شاره است ، این گاه انبار "همسب می میدیم " نامیده می شده است . ایرانیان بر آن بوده اند که در این روز مردگان به دیدارشان می آیند . از این روی خوانده ها را می رفتند ، جامه های نو در بر می کردند و خا خاوی بر فراز باه می می گسترند . به طور کلی چندین جشن و آئین و سامانه باورشناختی در نوروز با هم در آمیخته است و این آئینی که ما امروز برگزار می کنیم ، آسزهای از این جشن ها و آئین های گونه گون است و شاید همین پیچیدگی هستی شناختی که در جشن و آئین نوروز نهفته است ، انگیزه پایداری آن در درازنای تاریخ و فرهنگ ایران زمین بتواند بود .

نوروز یکی از کهن ترین جشن ها و آئین های ایرانی است که در درازنای روزگاران از گزند و آسیب بر کنار مانده است . جشن های بسیاری در ایران زمین برگزار می شده است ، اما پاره ای از این جشن ها اندک اندک با یافته است و امروز به آن می گردن برگزار می شود . اما جشن نوروز ، جشن فراگیر ایرانی است که همه تیره های ایرانی آن را برگزار می کنند . حتی در بیرون از مرزهای ایران ، هر جا فرهنگ ایرانی بدان راه برده است ، جشن نوروز برگزار می شود . از این روی می توان گفت که این جشن به گونه ای نماد فرهنگ گرانسنگ ایران است و ما از یاد نبرده ایم که در افغانستان زمانی که طالبان آنجا فرمان می دادند ، روزگاری جشن و آئین نوروز برگزار شده بود . اما برپایه خرابهایی که می رسد افغانستان در کنج خانه های خود ، در نهان ، این جشن و آئین را همچنان برپای می داشتند .

جشن نوروز از این روی پدیدار مانده است که فلسفه ای ژرف در پس آن نهفته است . ایرانیان در جشن نوروز با زنگشت به آغاز را به نوروز یاد نامدین بزرگ می دارند ، زیرا که در جشن نوروز یک سال زمینی و به همین سان یک سال کیهانی به پایان می رسد .

در باورشناسی کهن ایران ، هر دوره آفرینش ، یک سال نامدین به درازا می کشیده است . ایرانیان در تمدن یا کیهانی مانند سال زمینی چهار باره داشته است . در واقع آفرینش در چهار مرحله که هر یک به سه هزاره بخش می شود ، انجام می گیرد : سه هزاره نخستین آفرینش در اندیشه اورمزد می گذرد ، در سه هزاره دوم ، آفرینش به نمود می آید اما باز و پیراسته است . در سه هزاره سوم آفرینش می آید ، یعنی نیروهای اهریمنی به آن می نازند و آن را می آلودند .

آزادی مردم سالاری در ایران باستان (۲)

آشاهه به ایران باستان توجه کنیم خواهیم دید که از حقوق بشر ، آزادمندی ، آزادی خواهی و چیزی که امروزه به عنوان شعاری مطرح است و به آن تساهل و تسامح می گویند از گذشته های بسیار دور در ایران وجود داشته و رعایت می شده و حتی از پادشاهان تعهد می شده و این اصول و مفاداد پادشاهان ، مردمان آن زمان و مردمان معاصر ایران تا قبل از آن که روزنامه ها و تلویزیون بین آنها نفوذ پیدا کنند و در این همزیستی وفاق بزرگ آنان ، نفاق ایجاد کنند . به این اصول پایدار بوده و به آن می پرداختند مردم آن دوره ها و دهات ایران که هنوز روزنامه های مثلا اصلاح طلب و تلویزیون به آنان نمی رسد که آنها را دچار اختلاف بکند . این آئین ها و همزیستی ها و همبستگی ها هنوز در بین آنان رعایت می شود و در گاتها ، در متون پهلوی ، در شاهنامه ، در متون تاریخی و سنگ نوشته ها . بخش دوم کیهانی دارد به آزادمندی و مردم سالاری در ایران باستان . با سیاسی از آقای کیکیسرو و کیکیسرو زاده برای نمونه این نوشتار با هم می خوانیم :

کاتبا

در گاتها به چند نکته اشاره می کنیم . در هات ۳۱ می فرماید : " ای مزدا تو آزادی دادی مردمان را تا به دلخواه بگردند به راهبری راستان یا به راهبری دروغ پرستان " همچنین گفته می شود " ای مزدا تو آن آغازین روز آنگاه که تو آفریدی تن های ما را و آنگاه که تو آفریدی روان های ما را ، آنگاه که تو خرد بخشیدی ما را از آن منش خود آنگاه که تو جان بخشیدی تن های ما را و آنگاه که تو دادی توان کار و توان گفتار ، تو خواستی که هر کس در آزادی بزرگزیند تن خود را و باور خود را . و در هات ۳۸ می فرماید : " ای مزدا هر کس آزاده تونان بزرگزیند خواست خود را ، من از آن خرد توست آن جدا کننده ای و بد را " همچنین بهان یا انجمن همپرسی ملی

می دانیم که در متون پهلوی چند اشاره خیلی صریح وجود دارد یکی در اندرز پوریوتکیشان و یکی در مادیگان سی روزه ، در اندرز پوریوتکیشان به انجمن بهان یا انجمن همپرسی ملی ، چنانکه مردمان ایرانی برای حل مشکلات خود جمع می شدند اشاره شده ، بعضی از آنها اختلاف کوچک بوده که برای حل مشکلات یک خانواده در محله ای تشکیل می شده و بعضی از آنها اقتدر بزرگ بوده که برای حل مشکلات همه سرزمین های ایرانی می شده است . در اندرز پوریوتکیشان گفته می شود : " برای همپرسی که به انجمن فراز فرزند و در مادیگان سی روزه گفته شده : " در بهمین روز خوب است به دربار نادانان شدن ، عشق و دانش ورزیدن و در انجمن همپرسی رفتن . " دربراره آردت می مردم سالاری بخصوص شاهنامه نمونه نه های زیاد در دست داریم . انتخاب پادشاه توسط انجمن بهان یا بزرگان چندین بار در شاهنامه مورد توجه قرار گرفته و روایت شده است . اولین آن ها انتخاب شهبانک به پادشاهی است و دومین آن انتخاب فریون به پادشاهی ، در مورد نوروز این طور که مردم سالاری است ، می دانیم که به آفرینش بهان که تشکیل می شود مردم از سام می خوانند که به خاطر اینکه نوذر رعایت مصالح مملکت را نمی کند و خشونت می ورزد و سخن نیکان را پیش چشم ندارد یعنی از پادشاهی برکنار کند و خودش پادشاه ایران باشد . سام این کتکه را نمی پذیرد و آن را خجانت به پادشاه وقت می داند و معتقد است که پادشاه می توان اصلاح کرد و می گوید من پادشاه صحت می کنم و شاید متقاعد کردم که سخن نیکان را در نظر داشته باشم . اما به هر حال سام موفق نمی شود و بعد از مرگ نوذر در انجمن بهان به پادشاهی پسرش رای نمی دهند ، یعنی توس گشتم زو را انتخاب می کنند که از نسل طهماسب است . یکی از ویژگیهایی که برای خود ملامتسب نام می برد ، معتقد بودند که سخن نیکان را در نظر دارد و از آن

بر نمی گردد . در این جا نشان داده می شود که پادشاه را در ایران انجمنی انتخاب می کرده و نه آنچنانکه بیشتر در تاریخ آمده و معمولاً به این شکل است که با شکار و قتل عام ، پادشاهی را در دست می گرفته اند که البته این به دوران متاخرتر مربوط می شود . اگر پادشاه از انجمن بزرگان انتخاب می شد یعنی پیش می آمد که چنین اغلب پادشاهان خود فرزند شاه پیشین بوده اند ، در این پاره ابتدا باید موضوع طبقات اجتماعی در ایران را مختصراً بررسی کرد .

خاطر اینکه در کنار پدرش آموخته و یکی از این شغلها هم پادشاهی بوده است . در نتیجه کسی که فرزند پادشاه بوده به

در شاهنامه هم صحبت از طبقات شده و در تاریخ هم آمده و در آغاز پادشاهی جمشید ، او جامعه را به طبقات مختلفی تقسیم کرد این طبقات را کسانی که مایل بودند نظام ایران را یک نظام خوداری و دیکتاتور بازگو کنند . طبقات اجتماعی و صنف های اجتماعی را خلط کرد . طبقات اجتماعی مفهومی دارد و صنف های اجتماعی یک مفهوم جداگانه دیگری که در طول زمان دچار تغییر شده اند . منظور از طبقات اجتماعی در شاهنامه ، در واقع صنف های اجتماعی هستند .

در جامعه اولیه که به زحمت می توانستند مایحتاج روزانه خود را تأمین بکنند یعنی خوراک و پوشاک خودشان را تأمین بکنند ، در چنین جامعه ای معمولاً شغل دیگری ایجاد نمی شود اما آنگاه که در آن جامعه مایحتاج غذایی و پوشاک و مواد اولیه مورد نیاز شخص ، نه تنها تولید می شده بلکه حتی فرآورده اضافی هم داشته که آن فرآورده اضافی بود باسج گوی آن کسانی باشد که صرفاً بخواهند به صنعت و هنر روی بیاورند ، پیشه های جدید شکل می گیرد و اگر مواد غذایی بیشتر در یک جامعه تولید شده باشد ، آن جامعه عملاً نمی تواند به هنر و صنعت برسد و افزایش مواد غذایی در جامعه صنف های متعدد ایجاد می کند ، اسکنان دنیال صنعت می پادشاهی است . پادشاهان در حلقه های می روند که بقیه مردم یا خریدن حرفه آنها یا خدمات آنها تولید آنها و به فرزندانی پول یا مودای که به آن احتیاج داشتند را می دادند . این طبقات اجتماعی که در شاهنامه و در دوران جمشید ذکر شده دقیقاً اشاره به همین نکته است ، یعنی شکل گیری شغلها و صنفاهای مختلف در جامعه و به طبقات اجتماعی معروف امروز آن و بر مبنایی که اخیراً طبقات اجتماعی را تعریف می کنند . خود فردوسی هم در ادامه اینها را توضیح می دهد که این طبقات اجتماعی مثلا برزگان را بودند . پیشه وران بودند ، سپاهیان بودند ، در اینستا بودند ، پادشاهان بودند ، روحانیون بودند و در اینها معمولاً پسر شغل پدر را انتخاب می کرد در جامعه کوچکی که دانشگاه و مدرسه شکل نگرفته بود و شغلها معمولاً از پدری پدر به پسر می آمد . شکی نیست که معمولاً پسر شاکرد از طریق پدر به پسر بهترین کسی که می تواند حرفه ای را انجام دهد فردی است

ادامه در شماره آینده

کتابخانه های مدارس

مهر کس حق دارد از آموزش و پرورش بهره مند گردد

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

۲۷ اعلامیه حقوق بشر ماده ۲۶ و ۲۷ اعلامیه حقوق بشر آمده است . هر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

مهر کس در زندگی فرهنگی - اجتماعی آزاد است و حق دارد از دانش و هنر استفاده کرده ، پیشرفت علمی و مزایای آن سهمی باشد .

